N°. 282. 1854.

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 27 November.

LAATSTE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Breda. — Uit Vlissingen wordt van den 24sten dezer gemeld, dat Z. Ms. korvetten de *Komeet*, *Pollux*, de *Dolfijn*, *Medusa* en *Proserpina* van derzelver stations op de Schelde in de Dekhaven dier stad zijn gekomen.

— De belgische afgevaardigden gaan dagelijks voort met de behandeling van de wet tot de regeling der gemeente-besturen, zonder dat de beraadslagingen over de artikelen, welker afzonderlijke behandeling bijna ten einde gekomen is, veel stof tot belangwekkende discussien oplevert.

— De commissie te Brussel voor het onderzoek van de aanspraken dergenen, die regt vermeenen te hebben op het ijzeren kruis door vorst *Leopold* tot aanmoedigen van aan de revolutie bewezen diensten ingesteld, heeft haren arbeid bijna ten einde gebragt en zoude alsnu de uitdeeling dier kruisen op den 16den December aanstaande, den verjaardag van vorst *Leopold*, plaats hebben.

— Sedert de verandering in het engelsche ministerie voorgevallen, zijn de belgische revolutionnaire dagbladen weder dagelijks ijverig in het verspreiden van oorlogzuchtige tijdingen uit onze gewesten. Zoo heeft heden de *Courrier belge* vernomen, en wel uit eene zeer goede bron, dat alle de afdeelingen inf. aan onze grenzen geplaatst eene versterking van 300 man gekregen hebben, en dat er sedert twee dagen eene algemeene beweging in het hollandsche leger heerscht. — Tot gerustestelling van den *Courrier* kunnen wij hem de verzekering geven, dat, schoon te midden van het leger gelegen, en dus van nabij met eigen oogen ziende, waarop toch altijd nog wat meer staat te maken valt dan op het zoogenaamd putten uit eene goede bron, wij echter nog niemand gezien hebben van al die versterking, waarvan hij spreekt, noch iets vernomen van de zoogenaamde algemeene beweging.

— Lord *Grey* is [illegible] met zijne familie Valenciennes vooraf gegaan door een courrier en gevolgd door twee andere rijtuigen.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 97¾; Nap. 89; Sp. perpet. 44¾, ¼; 3 pCt. 27¼; Braz. 78.

FRANKRIJK.

Parijs, den 23sten November.

De *Moniteur* bevat heden morgen eene Koninklijke ordonnantie, waarbij de admiraal *Duperré* tot minister van marine wordt benoemd.

Men wil dat de heer *de Talleyrand* ten stelligste geweigerd heeft, zijne vorige betrekking te Londen weder op te nemen, daar van tot reden gevende, dat hij, ofschoon met den hertog *van Wellington* zeer goed bekend, met het vorig Engelsch ministerie al te naauw was verbonden, om zich thans in te laten met een bestuur, dat welligt geheel andere beginselen in de staatkunde zoude volgen.

Lord *Granville* zoude, volgens den *Constitutionnel*, tot heden niet de minste aanwijzing van den hertog *van Wellington* hebben ontvangen, dat men hem een opvolger meende te geven; doch niet te min stellig verklaard hebben, dat hij zoodra het Engelsch ministerie was geconstitueerd, zijn ontslag wilde vragen.

— Volgens het *Journal du Commerce* is men bedacht op de organisatie van tweehonderd bataillons reserve, ieder van tweeduizend man, die, wanneer onverhoopt de buitenlandsche betrekkingen een ernstiger aanzien mogten krijgen, gereed zouden zijn om het leger te ondersteunen.

Naar den toon der ministeriele bladen te oordeelen, schijnt het pas gevormd bestuur, de zaak der jonge koningin van Spanje, zoo als te voren toegedaan. In het *Journal de Paris* leest men heden de volgende, welligt wat overdreven opgaven:

» Alle de berigten uit Spanje bevestigen hetgeen wij gisteren van eene zigtbare verbetering in den geest der bevolking hebben gemeld. In de kamers schijnt de oppositie het veld te ruimen; het gezag van het ministerie is merkelijk verhoogd, sints het laatste beslag over de lening *Güebhard*. In het leger heerscht den besten geest.

» De generaal *Llander* heeft het ministerie van oorlog aangenomen, en daarover aan den generaal *Mina* een brief geschreven, vervuld met de edelste en oprechtste gevoelens, hem verzekerende van, en vragende om zijne medewerking in het belang der jonge koningin.

» Van zijne zijde heeft *Mina* een uitvoerig verslag van den toestand waarin hij zich bevindt naar Madrid gezonden. Men is bereid hem op alle wettelijke wijzen te ondersteunen. In de plaats van *Perez* is *Cardenas* tot Luchthebber in de Baskische provincien benoemd. De gezondheid van *Mina* wordt van dag tot dag beter en vergunt hem de grootste werkzaamheid.

» Het ministerieel ontwerp tot oprigting eener nationale garde is, in weerwil van alle pogingen der oppositie, tot aan het 4de artikel, ongewijzigd aangenomen.

» De laatste berigten uit Madrid zijn van den 15den dezer.»

— Te Toulon liep den 16den dezer het gerucht, dat het zoogenaamde evolutie-eskader, door eenige nieuw uitgerustе vaartuigen versterkt, binnen kort op nieuw zee zoude kiezen. Men bragt zulks in verband met de buitengewone werkzaamheid, welke in de haven van Alexandrien heerschte, en die voor het uitbarsten van den oorlog tusschen *Mehemed*-ali en de Porte deed vreezen.

— De generaal *Bourmont* heeft zich, van Genève komende, te Genua ingescheept om te Rome zijn verblijf te vestigen.

(Heden, uitgezonderd van den Zondag, geene fonds-notering.)

NEDERLANDEN.

's Hage, den 26sten November.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft gisteren aan gekondigd was eene openbare zitting gehouden en derzelver werkzaamheden bevat. Is gelezen een Koninklijk besluit, waarbij de voorzitter dezer Kamer gemagtigd wordt tot het afnemen den bij de grondwet voorgeschreven eed van den heer *P. J. Bodhaert*, keurs een lid uit de Provincie Zeeland. Voor dat hij tot die eed-aflegging werd toegelaten, zijnde zijne geloofsbrieven door eene commissie, samengesteld uit de heeren *Evers*, *van Hamert*, *Duymaer van Twist*, *Hinlopen* en *van Nes*, onderzoek en goedgekeurd.

Vervolgens is overgegaan tot de behandeling van de gevorderde verklaringen, zitting nam. De notulen van de zitting met gesloten deuren, van 4 dezer, werden gelezen en goedgekeurd. Daarin had de commissie, in de zitting van den vorigen dag benoemd, tot opstelling van een adres aan den Koning, tot betuiging van der Kamers deelneming in het smartelijke, door Hoogstdenzelven geleden verlies, haar verslag gedaan en was het ontwerp van adres, na onderzocht en goedgekeurd te zijn geworden, aangenomen met eenparigheid van stemmen. Werd voorgelezen een berigt van de Eerste Kamer, houdende dat zij zich met dit ontwerp van adres had vereenigd, terwijl, eindelijk de heer *Bijleveld*, namens de commissie der Kamers met de aanbieding van het adres belast geweest, der Kamer mededeelde, dat de deputatie der Staten-Generaal bij den Koning zijnde toegelaten, Hoogstdezelve op het adres, hetwelk Z. M. werd voorgelezen, hoofdelijk had geantwoord, dat Z. M. zeer gevoelig was over de deelneming der Staten-Generaal, bij het droevig en onverwacht overlijden van Hoogstdezelfs kleinzoon; dat Z. M. hoopte, dat de ouders die smartelijk verlies met gelatenheid zouden dragen, en voorts den wensch niet konde onderdrukken, dat alle de leden van het diensdoende vaderland mogten worden afgewend.

Tot de ideling en indeeling der afdeelingen voor de tijd van 3 November overgegaan zijnde, werden door de afdeelingen tot derzelver voorzitters en onder voorzitters benoemd voor de 1ste afd., de heeren *van Zwinderen* en *Hooft*; 2de *van Aken van Wijck* en *Quintus*; 3de *van Nes* en *Op den Hoeff*; 4de *Dyckmeester* en *Donker-Curtius*; en 5de *Sandberg* en *Wurth*. Aan dezelve werden ter overweging onmiddellijk toegezonden: 1°. eene ingekomene Koninklijke boodschap, met daarbij gevoegd ontwerp van wet, strekkende tot vernieuwing, voor den tijd van een jaar, en wel gedurende den jare 1855, van de drie eerste artikelen van de wet van 5 November 1830 (Staatsblad N°. 75), tot beteugeling van onrust en kwaadwilligheid, en dit wel op grond dat de omstandigheden de voortduring van die artikelen nog blijven vorderen; 2°. een aangebodene conceptwet tot herziening van de wet op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, welke beide voordragten, waarvan de laatste van eene memorie van toelichting is vergezeld, reeds zijn of worden gedrukt.

Een aantal ingekomen verzoekschriften wordt aan de commissie ad hoc gezonden. Men telt daaronder de navolgende: 1°. van *Polijn* en andere tapijtfabrikanten te Amsterdam, klagten inleverende over de wet op het patentregt; 2°. van landbouwers van Zuid-Holland, bedenkingen voordragende tegen eene verhooging der inkomende regten op de granen; 3°. van ingezetenen van Groningen, een adres-schrift inzendende van een request aan den Koning gezonden, ten einde de accijns op den turf; 4°. van de raden van Monnickendam en andere gemeenten in het gewest Zuid-Holland, bedenkingen inleverende over de opcenten op de grondbelasting; 5°. van de milicions der ligting van 1828, tot de 10de afdeeling in 't eerst behoorende, die om hun ontslag verzoeken; 6°. van ingezetenen van Amsterdam, de gewone klagten voordragende over de [illegible] het personeel; 7°. van landbouwers in het Waarde en Oudeland van Zeeland, bedenkingen over den staat van den landbouw brengende, en zich beklagende over de fraudeuleuse vervreemding van domein-goederen; enz. De commissie, in wier handen deze stukken worden gesteld, doet verslag, bij monde van den heer *Hooft*, op twee memorien uit de provincie Drenthe gezonden, waarbij op bevordering van Godsdienstigheid in de Nederlanden wordt aangedrongen, doch welke stukken, even als request van dergelijken aard uit Groningen, worden ter zijde gelegd; en, bij monde van den heer *van den Star Busman*, op een verzoekschrift van de heeren *Berlips en Comp.*, te Amsterdam, die zich beklagen over de heffing van 10 pCt. op tule, die geheel van katoen gemaakt wordt, en van 6 pCt. van *batistijk*, wanneer dit ook geheel van katoen gevreven is, of met linnen vermengd katoen tot hoofdstof heeft; welk stuk ter griffie zal worden nedergelegd; zullende het verslag worden gedrukt en rondgedeeld. Verschillende ingekomen boekwerken zullen in de boekerij worden geplaatst, als: 1°. *de l'autocratie de la Presse*, door *Libry-Bagnano*; 2°. *Over de krijgsbedrijven der Russen en der Hollanders*, door den heer *Geisweit van der Netten*; 3°. *Bedenkingen van een vriend des Vaderlands*; en 4°. van de vertaling, door den heer *Clavareau* te Maastricht, van eenige gedichten van *Hieronym. van Alphen*. De heer *van Alphen*, afgevaardigde van Holland, het woord gevraagd en bekomen hebbende, zegt niet te kunnen nalaten den heere *Clavareau* hier openlijke hulde toe te brengen voor den ijver, dien hij betoont in de vertaling van de gedichten van Nederlandsche poëten. Wel is waar, zegt de heer *van Alphen*, het thans aangeboden geschrift is klein, maar kon groot zijn vermaarden van het nut hetwelk hetzelve stichten kan, indien het menschelijk zaken zoo veel invloed bij de Fransche jeugd mogt hebben, als de oorspronkelijke gedichtjes van den heere *van Alphen* bij de Hollandsche jeugd hebben gehad. De gedichtjes zijn in taal en toon zeer eenvoudig, ongepronkt en regt christelijk, en zijn in beide opzigten hoogst nuttig en doelmatig voor het opkomend geslacht. Het ware te wenschen, aldus eindigde de spreker, dat dezelve bij onze naburen ingang vonden: men zoude zich welligt minder over opvoeren te beklagen hebben. — De zitting is daarna voor onbepaalden tijd gescheiden.

Uit berigten uit Stockholm, van den 14den dezer, blijkt, dat de Regering en de Rijksdag destijds in een zeer levendigen strijd verkeerden, ter zake van een voorstel tot het aangaan zeker geldleening van 2 millioenen, tot oprigting en ondersteuning, gelijk het heette, van hijpotheek-genootschappen. Zoowel in de kamer van den adelstand, als in die van den burgerstand heeft zich een aantal leden met veel nadruk tegen dergelijke geldleening verklaard, en zelfs hebben sommige leden ter loops gesproken van een plan, om den staats-secretaris, welke het meergenoemde voorstel mede ondersteund heeft, in staat van beschuldiging te stellen, omdat hetzelve, volgens hen, als eene schennis der staatsregeling zoude behouwen zijn. Aan den anderen kant liep laatstelijk te Stockholm het gerucht, dat de Rijksdag ontbonden zoo worden, indien dezelve het voorstel van de hand mogt wijzen.

— Toen bij [illegible] karpen den Engelsche krijgsmagt het zoo veel afschuwwekkende gebruik van geeseling (die somwijlen tot 300 slagen wordt voortgezet en waaronder de delinkwent dikwerf bezwijkt) in zwang bleef, wordt bij andere koopen of wapenen op eene verschillende manier gevolgd. Zoo werd onlangs een wagens dief, veroordeeld kanonnier te Woolwich, in tegenwoordigheid van het gansche bataillon, het vonnis voorgelezen, luidende dezen dag, dat hij, als schelm en vagebond, van het regiment zou worden uitgestroomeld. Dienvolgens werd terstond daarop door de muzijk den schelmmarsch (*the rogue's March*) aangeheven, waarna de schuldige (tot nabij de poort toe het bezemmeisje) gebragt en den manschappen verlof werd gegeven, om hem naar buiten te schoppen, hetgeen dan ook op eene hoogst ongegeneerde wijze werd bewerkstelligd.

— Volgens den *Liverpool Standard* hebben 455 schepen, minder dan zeventien maanden tijds, uit de haven van Liverpool alleen, nagenoeg 31,000 landverhuizers naar onderscheidene deelen der wereld overgevoerd.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 23sten November.

De jongste besluiten der [illegible] vergadering, thans bekend, verschillende ingeringen in hare officiele standen bekend gemaakt. Het Weenersche Bestuur deed dezelver mededeeling aan de [illegible] commissie der staten, [illegible] onderhandelingen voorafgaande, waarbij onder anderen werd aangenomen, dat niet alleen [illegible] regering, maar ook de staten van hunne zijde [illegible] zouden [illegible] het scheidsgeregt te beoordeelen. Men wil [illegible] aanstaande commissie van onderscheidene kanten, vooral door [illegible] oppositie, aangezocht, om eene spoedige bijeenroeping der kamers te bewerken.

— Op den 18den dezer heeft de Grieksche gezant, Vorst *Maurocordato*, Z. M. den Koning van Beijeren zijne geloofsbrieven overhandigd.

— Den 12den dezer is de korvet [illegible], aan boord hebbende den Oostenrijkschen gezant aan het Grieksche hof, den ridder *Rechbach van Osten*, van Triest naar Nauplia [illegible].

— Dezer dagen is te München de tentoonstelling geopend van de Beijersche nijverheid; de voorwerpen zijn, [illegible] in acht zalen ten toon gesteld. Hunne Majesteiten de Koning en Koningin hebben de expositie reeds met hunne tegenwoordigheid vereerd.

— Bij de wegruiming van het puin van het [illegible] fabrijk-stadje Reichenhall, heeft men [illegible] bij den brand omgekomene personen, en [illegible] dezelve te zullen vinden, dewijl nog eenige inwoners worden gemist.

— Uit Odessa meldt men, van den 28sten der jongst maand, dat den 17den de school voor de marine te Cherson geopend is geworden, in tegenwoordigheid van den gouverneur-generaal, graaf *Woronzoff*, en den civilen gouverneur aan Cherson.

— Een schrijven uit Petersburg, dat de minister van financien heeft bevolen, wanneer buitenlandsche lotery-briefjes, die in Rusland volstrektelijk zijn verboden, worden aangehouden, dezelve zullen moeten worden bewaard en afgewacht, of zij mogten prijs trekken, als wanneer het zoodanig getrokken geld geconfiskeerd zal worden.

DE NOODKREETEN.

Onder de gebeurtenissen, welke het nog loopende jaar, als bijzonder merkwaardig in de staatkundige geschiedenis, zullen kenmerken, zijn vooral te noemen die van de tegenwoordige maand. De crisis welke er in de gouvernementen, ondertusschen van het viervoudig verbond, heeft plaats gehad, heeft ten duidelijkste de zwakte der grondslagen bewezen, waarop de aanhangers der nieuwere staatsbegrippen het evenwigt van Europa wilden vestigen. Die crisis heeft op onwederlegbare gronden aangetoond, hetgeen wij niet opgehouden hebben te verkondigen, dat de zooveel ophefmakende nieuwe leerstellingen valsch en onaannembaar zijn; dat er met dezelve geen duurzame vrede kan bestaan, en daarmede geen Europisch evenwigt mogelijk is.

De ministeriele crisis in Engeland, voornamelijk, heeft de gapende wonde, waaraan het nieuwe stelsel lijdende was en die het met den tijd in het graf zoude slepen, aangewezen; die crisis heeft aller oogen geopend en van ieder opmerkzaam gemaakt op de gevaren, die, ofschoonzeer onder den vierjarigen zegepraal van het liberalisme over tien hoofd dreigden, zich toch eenmaal des te dreigender zouden hebben vertoond.

Bij de eerste tijding der afdanking van het radicaal-ministerie, werd onze aandacht als van zelve getrokken op het nieuwe vereenigde Belgis, als het eerste gewrocht der staatkunde, welke de Anglo-fransche coalitie aan Europa wilde opdringen. De *noodkreet* en die van daar opgingen, zoowel van de ministeriele als van de liberale [illegible] waren al te duidelijk, van welke kleine gebeurtenissen, in vergelijking van het groote vraagstuk van het Europisch evenwigt, de spoedbankelijkheid en onmisdigheid der nieuwere orde van zaken in dat land afhangen. Wij willen daaruit nog geenszins het besluit afleiden, dat die onafhankelijkheid voor 't oogenblik nog zoo groot gevaar loopt, als *Wellington* zoo het schijnt de staatkunde van het Engelsche kabinet zal leiden. Maar wat te zeggen van een bewind en van de mannen, die, nog nauwelijks aan klein gedeelte van het *begin* kennende, welke *einde* met geen mogelijkheid kan voorzien worden, reeds een lijkzang aanheffen over het broze, doch gezegende nog bezweken lichaam. Het Belgisch opkomende koningschap, wanneer het zijn bestaan aan edeler beginselen te danken

…ad, zoude men met medelijden moeten beschouwen, daar het zóó …inig de waarde van zijn aanzigh gevoelt, dat het den glans van …n troon ziet tanen, bij de eerste nevelen die achter Engelands …rijtgebergte opgaan. Die woordkreeten leerden ons geheel en al - zoo …ij ze niet gekend hadden - de mannen kennen, die ze aanhieffen. …och hoe verregaand zijn wij, nu het zich noemende orgaan van …nzen grooten handel, na een langdurig stilzwijgen, in ons een …iet minder luiden kreet van wanhoop doet hooren. Wij hadden …oeite om te gelooven, dat het nommer van den 24sten dezer, van …et *Algemeen Handelsblad*, in Amsterdam gedrukt was. Er kan toch …n Amsterdam geen echo bestaan die wederkaatst hetgeen men in Brussel spreekt of schrijft; - anders ware het te danken, dat een gunstige wind de angsten van *Leopold* en der Belgische liberalen, in Nederduitsche woorden, had overgebragt. Niettegenstaande onze groote verwondering zouden wij gezwegen hebben, doch van alle kanten aangezocht, om daarop te antwoorden, konden wij niet geheel het stilzwijgen bewaren. Als eene reden te meer, om in het voorbijgaan over het artikel van het *Handelsblad* « WAT NU? » onze gedachte te zeggen, is « *de overgroote meerderheid der natie* », in welker naam het artikel zegt te spreken, en dit voorgeven vooral heeft aan eene …ige zeer gewaagde zinsleiding gegeven, om onze tegenspraak …e staven. Wij zullen ons daarbij in geene redeneringen verdie…en, …aangezien het onderwerp door ons reeds is uitgeput. Wij willen …lechts te kennen geven, dat het bedoelde artikel algemeen verontwaardiging heeft gewekt. Men heeft ons daarbij aangespoord, om nogmaals te herinneren, dat het ontijdig geroep van *scheiding!* …ij alle de pogingen van ons bestuur, om de geschillen met België, op eene voor Oud-Nederland eervolle en voordeelige wijze, te eindigen, bij het ministerie *Grey* heeft doen verlammen; en niet ten onrechte beschouwt men het artikel « WAT NU? » als het begin eener polemiek, zeer juist geschikt, om de natie op een dwaalspoor der wezenlijke inzigten van het gouvernement te brengen, en om, ten tweede male, geheel verkeerde denkbeelden, over de opinie van het Nederlandsche volk bij het nieuwe Engelsch ministerie te doen opvatten, en alzoo de maatregelen van ons kabinet te dwarsboomen. De houding, welke Oud-Nederland in de laatste vier jaren aangenomen en aangehouden heeft, maakt het onnoodig de vaderlandsliefde te ontwikkelen, dat het wantrouwen jegens ons gouvernement, 't welk in voormeld artikel doorstraalt, door de overgroote meerderheid der natie moet afgekeurd worden. Het *Handelsblad*, dat, even als wij, altijd vurig schijnt verlangd te hebben naar eene afdoening van alle de geschillen, welke Europa zoo lang in onrust hebben gehouden, schijnt nu de niet-afdoening dier geschillen meer te roepen, en te vergeten, dat de natie vier jaren lang met opgeheven hoofd geduldigen, toen de staatkunde van de vorige Fransche en Engelsche kabinetten, wel verre van te hebben medegewerkt om Europa tot eenen staat van rust terug te voeren, die bestendig duurzaam hier alleen heeft doen voortduren, maar zelfer heeft gaan tegenwerken; en dat diezelfde natie heeft leeren inzien, dat er met zoodanige staatkunde nimmer vrede te wachten is. Of veronderstelt het H. B., dat het Nederlandsche volk onvoorzigtelijk, de lessen der ondervinding verwerpende, zich aan eene eenmaal opgevatte opinie van sommigen halsstarrig zoude blijven vast hechten? Voorzeker neemt datzelfde bedaarde, alles wikkende en wegende volk heeft leeren inzien, dat de beginselen der boven aangehaalde staatkunde niet overeenkomstig waren met die, waarop de rust en vrede van Europa en de toekomst van Nederland éénmaal moeten gebouwd worden, en dat er eene geheel andere Europische staatkunde noodig is, om de belangen van alle volken, waarmede wij maatschappelijk moeten leven, in *eenklader* harmonie te voeren, dan die welke door de julij-omwenteling gegraven zijn. Dat zelfde volk heeft dus ook voorzeker, niet eenig vertrouwen, aan nieuw ministerie in Engeland zien optreden, en *juist verre van de schreeuwen voor dat het geslagen wordt*, zal het afwachten de dingen die er gebeuren zullen, om nu eene meening en met vertrouwen een gouvernement te laten werken, 't welk gedurende vier moeijelijke en gevaarvolle jaren getoond heeft, dat vertrouwen in alle deele waardig te zijn; 't welk de ware belangen der natie behartigd heeft, en voorzeker, wanneer de staatkundige gezigteinder voor ons opheldert, die belangen nog minder dan vroeger zal uit het oog verliezen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De Heeren W. en AL. VON HUMBOLDT, DE SAVIGNY, SCHLEIERMACHER en anderen, hebben een Prospectus in 't licht gegeven, waarbij zij allen, die de nagedachtenis vereeren van den herboren SCHLEIERMACHER, uitnoodigen om, door geldelijke bijdragen mede te werken tot het daarstellen van een fonds, waaruit de meestmisstekende Theologische studenten aan de Universiteit te *Berlijn*, van staat zullen gesteld worden, om zich geheel en onbekroppen, ook des noodig, wanneer zij de Akademie zullen verlaten hebben, toe te wijden aan hunne studien. Dit fonds zal dan tot een blijvend gedenkteeken zijn van de achting welke de tijdgenooten van SCHLEIERMACHER hadden voor zijne uitstekende verdiensten, en zal de nagedachtenis van dien wijsgeerigen Godgeleerde, beter en op eene duurzaam-nuttigere wijze vereeren, dan door het prachtigste gedenkteeken van marmer of metaal zou kunnen geschieden. — De geleerde Bibliothecaris te *Dresden*, FREDERIK ADOLF EBERT, een ijverig voorstander der regten van *Haarlem*, ten opzigte van de uitvindinge Boekdrukkunst, is onlangs overleden, ten gevolge van een val. Zijn dood is een groot verlies voor de Letteren en Wetenschappen. — Ook de Regering van *Hanover* heeft een verbod afgekondigd tegen het bezoeken der Universiteit van *Bern*, en heeft zich daarbij beroepen op een besluit van de Duitsche Bondsvergadering van den 11 September. — Tegen den bekenden Paedagoog FELLENBERG leest men in de *Allgemeine Augsburgsche Zeitung* de volgende *Waarschuwing tegen Letterkundige bedriegerijen*: » FELLENBERG, te *Hofwijl*, in *Zwitserland*, heeft een geschrift: *Gesprekken* » *over Fellenberg en zijnen tijd van Ernst Rochholz. Burgdorf bij Lan-* » *glois*, zoo even in den Boekhandel doen brengen. De ondergeteekende » verklaart, dat hij geen enkel woord van dit Geschrift als het zijne er» kent; dat het zonder zijn weten en willen en met een schandelijk mis» bruik van zijnen naam verschenen is; dat hij tot het in beslag nemen » van het werk, als een Falsum, reeds stappen gedaan heeft, en den ge» noemden FELLENBERG een crimineel proces heeft aangedaan. Indien des» niettegenstaande eenige exemplaren buitenslands mogten verspreid zijn, zoo » verzoekt de ondergeteekende, het geschrift zoo lang voor een onderge» stoken werk te beschouwen, totdat hij dit door eene geregelijke beslis» sing volkomen zal bewezen hebben." (get.) ERNST ROCHHOLZ." Daar men van een man als FELLENBERG naauwelijks verwachten kan, dat hij zich aan eene dergelijke bedriegerij zou hebben schuldig gemaakt, is men verlangend zijne verantwoording te hooren. — Van de voor eenige jaren aangevangen Duitsche vertaling van het geheele *Corpus Juris* ziet thans de laatste aflevering het licht, en is alzoo deze moeitevolle en veel omvattende arbeid, onder de Redactie van C. E. OTTO, BR. SCHILLING, en C. F. F. SINTENIS, in 7 boekdeelen voltooid. Tegen deze onderneming hebben zich van tijd tot tijd vele stemmen doen hooren, uit vrees dat de beoefening der bronnen van het Romeinsche Regt daardoor nog verder zal verwaarloosd worden; anderen daarentegen meenen, dat zij die zich op deze Vertaling alleen zullen verlaten, toch niet den vereischten ijver en kunde bezitten om van de bronnen zelve gebruik te maken, en zij die dit laatste doen, in het geval kunnen komen, om eene vertaling van bekwame mannen te willen vergelijken. De twee laatstgenoemde Regtsgeleerden hebben nu ook begonnen eene vertaling uit te geven van de belangrijkste en thans nog toepasselijke gedeelten van het *Corpus Juris Canonici*.

ITALIE. — Het *Diario di Roma* kondigt den dood aan van den Kardinaal PLACIDUS ZURLA, Vicaris-Generaal van Zijne Heiligheid en Prefect van de Congregatie der Residentie van de Bisschoppen, die op eene wetenschappelijke reis door *Sicilië* op den 29 October, in den ouderdom van 65 jaren en bijna 7 maanden, is overleden. Deze geleerde Prelaat heeft zich onder anderen door de uitgaaf der reizen van MARCO PAULO met aanteekeningen, ook buitenslands, vermaardheid verworven, en werd gehouden voor een der grootste Aardrijkskundigen van *Europa*.

FRANKRIJK. — Heeft de Hertog van *Bassano* zijn spoedig geëindigd Bestuur ten nutte van de weduwe eens geachten Letterkundige doen strekken [zie ons n°. van 23 en 24 dezer], de Heer CH. DUPIN heeft zijne driedaagsche betrekking als Minister van Marine ook in gedachtenis doen blijven, door een gedeelte der gelden aan dat Ministerie toegekend, te bestemmen tot een prijs van 6000 franken, om verbeteringen aan te wijzen in de stoomscheepvaart.

NEDERLANDEN. — Z. M. heeft aan de Armenische monnikken te *Venetië*, als aandenken voor het in 24 talen vervaardigde werk *Preces S. Niercis Clasensis*, eene medaille vereerd, op welker keerzijde men het volgende opschrift leest: *Ven. P. P. Monast. Armenici in ins. S. Lazari Venet., pro oblato libro Precium S. Nierc. Clai. XXIV linguis. Conscriptarum ab ipsis typis excuso. Rex dedit MDCCCXXIV.* — Bij de opheffing van het Franciskaner klooster te *Bielefeld* en de verkooping van een gedeelte der Bibliotheek van dit klooster, zijn door Dr. KÄSTNER, Directeur van het Gymnasium te *Lingen*, onder een hoop onde perkamenten en papieren, acht vellen geschreven perkament gevonden, waarop zich, volgens de gissing van JAC. GRIMM, fragmenten bevinden van den ouden Nederlandschen Dichter JAKOB VAN MAERLANT. Deze gissing is onder anderen gegrond op eene plaats uit den *Spieghel Historiael* I, 130. Deze tot hiertoe onbekende fragmenten, bestaande uit 285 verzen, waarin de Geschiedenis van SAUL, DAVID, SALOMO en REHABEAM worden bezongen, zijn thans met aanteekeningen te *Göttingen* in 't licht gegeven, onder den titel van *Drei Bruchstücke von Jakobs von Maerlant Rijmbibel oder Scholastica* enz. *von Dr. Ernst Kästner* enz. (Pr. 12 gr.). Onze Vaderlandsche taalbeoefenaars kunnen alzoo in deze fragmenten nieuwe stof vinden tot onderzoek en vergelijking.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Prijsvraag der « Société des sciences physiques, Chimiques et arts agricoles et industriels de France" voor het jaar 1835. — De Maatschappij, welke onder bovengemelden titel te Parijs bestaat, heeft voor het jaar 1835 de volgende prijsvraag uitgeschreven: » Men bepale door talrijke en met proeven gestaafde daadzaken, welken invloed de imponderabele vloeistoffen (de warmtestof, het licht en de electriciteit) op het men-

schelijk ligchaam uitoefenen, en waarin zoo wel derzelver invloed als die der dampkringslucht, met betrekking tot het voortbrengen van sommige ziekten, zoo als b.v. de pest, de gele koorts, de cholera, enz. bestaat. De prijs is eene gouden medaille ter waarde van 500 florijnen. De werken of verhandelingen van hen, die naar dezen prijs willen dingen, moeten voor den 1 Mei 1835 aan den heer Julia de Fontenelle, vasten secretaris der maatschappij of aan den voorzitter den heer Labarraque ingezonden worden.

Prijzen, door de Société d'encouragement enz., te Parijs, uitgedeeld. — De Maatschappij van Aanmoediging heeft in hare zitting van 11 Junij 1834 de volgende medailles toegewezen:

I. De gouden medaille der eerste klasse aan:
1.) De heer Grangé, voor zijnen ploeg met voorstel. 2.) Dr. Auroux, voor zijne kunstige anatomische preparaten. 3.) De heer Carè, voor zijne fabrijk van stoomwerktuigen.

II. De gouden medaille der tweede klasse, aan:
4.) De heer Ch. Chevallier, voor zijn enkelvoudig microscoop. 5.) De heer Maj. Dr. Boissy, voor zijne door de kamer laadbare geweren. 6.) De heer Duflos Werland, voor zijnen arbeid in gekleurd glas, camaïen en andere verheving voorwerpen. 7.) De heer H. Robert, voor zijne verbeteringen in het horlogiemaken. 8.) De heer Barrois en Guibal, voor de vervaardiging van elastieke weefsels uit Kautschuk.

III. De zilveren medaille aan:
9.) De heer Grandais, voor zijn werk in gemengde goudwerkerskunst. 10.) De heer Pépin Sen., voor zijne door de kamer laadbare jagtgeweren. 12.) De heer Saulnier Sen., voor zijne toebereiding der koperen platen, voor de zwarte kunst. 13.) De heer Collas, voor zijne manier, om naar reliefs direct kopijen te graveren.

IV. De bronzen medaille aan:
14.) De heer Palissard, voor zijne mechanische kar tot het uitgraven van aarde. 15.) De heer Golfon, voor zijne methode om meubelen en meubels vochtvrij te maken.

165ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

Zyde Trekking: N°. 3970, *f* 1000; N°. 16845, *f* 1000; N°. 8293, *f* 1000.

Tweede » N°. 7268, *f* 1000; N°. 3220, *f* 50,000.

Beurskoers der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, den 25sten November.

Nederland. pCt.	laagste koers	hoogste koers	koers heden	pCt.	laagste koers	hoogste koers	koers heden
Werk Schuld	52 9/16	52 3/8	52 9/16	Cert. dito	98 7/16	98 7/8	
dito dito 5	99 1/2	99 1/2		Obl. te Lond. 5			
Uitgestel. dito.	1 3/16			Cert. te Hamb. 5			
Amort. dito	22 11/16	22 11/16	22 11/16	Ins. in Assig. 6	67	67 3/16	
Amort. Synd.	94 3/8	94 1/2	94 3/8	Cerme. dito. 6	67 1/4		
Dito dito	74 5/8			Polen.			
Schatkistbill. 6				Aand. L. fl. 300	121		
Oorlogslast. 5				Pruissen.			
Leening 1831. 6				Dito dito R. 50.	107 1/4	107 1/4	
Hand.-Maats. 4 1/2				Neg. L. 1830. 4			
Frankrijk.				Oostenrijk.			
Leg. Grooth. 3	78	78 1/8	78	Aand. L. *f* 100.			
Engeland.				Dito dito 250. 4			
Dito p. 12 Aug. 3				Metalliek. 5			
Spanje.				Dito L. gen. 5			
Cert. Amst. 5	14 1/8	14 1/8	14 1/8	Dito. 2 1/2	52 1/8	52 3/4	52 1/2
Dito 1000. 3	27 1/16	27 1/8	27 1/8	Obl. Gouv. C. 5	100 1/8		
Uitg. 3 pc. Sch. 5	15 1/2			Dito. 4			
Cert. B. Lond. 5	40 1/2	41	40 1/2	Wien. B. act. 3			
Napels.				N. Vlaend. Aand.	681		
Certific. L. & B. 5				Denemarken.			
Dito Palermo 5	90 3/8	90 1/2		Leen. te Lond. 3			
Leen. Lond. 5				Brazilien.			
Rusland.				Dito Russ. 5	178 1/8		
Obl. Hoppe 5	102 3/8			Griekenl.			
Dito 1824 5	103 1/8			Dito te Lond. 5			

*** Het KIND over welks geboorte wij ons den 15den dezer zoo innig mogten verheugen, werd ons heden weder ontnomen.

Breda, den 23. November 1834.

J. A. E. BIERHAUS.
A. P. BIERHAUS.
Geb. de Vitry.

ADVERTENTIE.

P. SMIT, Mr. Knoopdraaijer, in de Ronneburgsteeg, te Utrecht, heeft ontvangen een partij extra fraai YVOOR gesneden, voor Bilhoudsters; bekommandeert zich in iedere gaaf. Ook ook OUDE BALEN in ruil voor NIEUWE. Brieven *franko*.

*** Mr. *R. P. HOMME*, Notaris te Terheyden, arrondissement Breda, zal op Maandag den 17den November 1834, provisioneel, en op Maandag den 1sten December 1834, definitief, telkens te beginnen des voormiddags ten 10 uren precies, publiek te *koop* aanbieden:

1°. Een perceel HOOI- of WEILAND, groot 1 Bund., 22 Roed., 70 Ellen.

Onder Terheyden.

2°. Eene HOFSTEDE, genaamd: *het Klein Munnikhof*, met eenige percelen WEI-, BOSCH- en BOUWLAND, groot te zamen ongeveer 28 Bunders, welke in 20 koopen zullen opgeveild en nader in massa geprecenteerd worden.

3. Ten verzoeke van de Kinderen en Erfgenamen van wijlen den Heer CORN. ADR. WEBBERINGS.

Onder Teteringen.

1°. Een perceel HOOI- of WEILAND, genaamd: *de Paardenweide*, groot 99 Roed., 20 Ellen.
2°. Een perceel HOPLAND, genaamd: *de Biesdonk*, groot 1 B., 72 R., 85 Ellen.
3°. Een perceel HOPLAND, genaamd: *de Linde*, groot 2 B., 45 R., 80 Ellen.
4°. Een perceel WEILAND, groot 58 Roed., 34 Ellen.
5°. Twee percelen WEIDE, groot 1 Bund., 6 Roed., 60 Ellen.

Onder Terheyden.

Eene HOFSTEDE, genaamd: *het Groot Munnikhof*, met eenige percelen BOUW-, WEI- en BOSCHLAND, groot te zamen ongeveer 30 Bunders, welke in 16 partijen zullen worden opgeveild en nader in massa zullen aangeboden worden.

De provisionele veiling zal plaats hebben ten herberge van H. KUYPERS, en de definitive ten herberge van C. VAN LOMMEL, beide te Terheyden.

ALGEMEENE

POSTWAGEN-ONDERNEMING.

Met 1ste December 1834, zal de Diligence naar BREDA vertrekken:
Van 's-*Bosch*, des ochtends ten 6 ure.
» *Tilburg*, » » » 8 »

En naar 's-BOSCH, na de aankomst der wagens van *Amsterdam*, 's-*Hage*, *Rotterdam*, enz.
Van *Breda*, des namiddags ten 2 ure.
» *Tilburg*, » » » 4 »

Te Bosch, bij den Heer *C. Prey*, in de Hinthamerstraat.
» *Tilburg*, » » » *Botermans*, in den Gouden Arend.
» *Breda*, » » » *J. Wijsmuller*, in den Gouden Arend.
Verders, op alle andere kantoren der Ondernemers.

VAN GEND EN LOON.

BIJ BROESE EN COMP. TE BREDA,

ZIJN DE VOLGENDE BELANGRIJKE WERKEN VOORHANDEN:

I. Manuël de Droit Civil, Commercial et Criminel, par *J. B. J. Paillet*, neuvième édition, entièrement refondue et augmentée de plus de 15,000 notes, arrêts belges. 2 vol. in-8°.
II. Le Parfait Notaire ou la Science des Notaires, par *A. J. Massé*, septième édition, revue et corrigée, mise en rapport avec la législation et la jurisprudence de Belgique, et augmentée d'un grand nombre de formules. 2 vol. in-8°.
III. Manuël des Justices de Paix, ou Traité des Fonctions et attributions des Juges de Paix, des greffiers, et huissiers attachés à leur tribunal en matière civile et de police, par *Lepasseur*, revu, corrigé et augmenté, par *M. de Toulan*, neuvième édition. 1 vol. in-8°.
IV. Institutes de l'Empereur Justinien, traduites sur le Texte de *Cujas*, par *A. M. Cournoy*, cinquième édition. 1 vol. in-8°.
V. Traité des Faillites et Banqueroutes, suivi de la revendication et d'un essai sur la déconfiture et les sursis, par *Rouslay-Raty*, nouvelle édition, mise en rapport avec la législation et la jurisprudence de Belgique. 1 vol. in-8°.
VI. Traité des Prescriptions, par *M. Vazeille*, édition augmentée et mise en rapport, par notes, avec la législation et la jurisprudence de Belgique. 1 vol. in-8°.
VII. Régime Hypothécaire, ou Commentaire sur le titre du Code Civil relatif aux privilèges et Hypothèques, par *J. C. Persil*, cinquième édition, revue, corrigée et augmentée des formules et dorderaux, nécessaires pour les inscriptions. 1 vol. in-8°.
VIII. Questions sur les Privilèges et Hypothèques, suivies d'instructions et ordres, par *J. C. Persil*, nouvelle édition, suivie du *danger de prêter sur Hypothèque*, par *M. de Gombervaux*. 1 vol. in-8°.

Bij bovengemelden is mede te bekomen:

WISKUNDIGE AARDRIJKSKUNDE

DOOR

WILLEM VAN HOUTEN.

Met die vereischte zo zeer bekoopten en duidelijken stijl, in 359 vragen en antwoorden, in de *Hollandsche* en *Engelsche* taal gesteld, behoudt de schrijver dezelven dezelfden eigen en goed bekenden weg van Aardrijkskunde, maten en Sterrekunde, zoo merkwaardig gevolgd. De Prijs is in 't Hollandsch en Engelsch, in dezen band *f* 1.50. in 't Hollandsch of Engelsch apart, *f* 1.75.

Ook is bij gemelde Boekhandelaars gelegenheid, om op het werk van denzelfden schrijver over den Koophandel in te teekenen.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.